

PÉNZMOSÁS ELLENI IRÁNYELVEK: ALAPVETÉSEK

2. rész. Kockázatalapú megközelítés

A köz érdekében gyakorolt szakmájuk részét képezi, hogy a kamarai tag könyvvizsgálók¹ fontos szerepet játszanak a pénzmosás elleni harcban. A munka hatékony végrehajtása érdekében a könyvvizsgálóknak meg kell érteniük, mekkora a pénzmosás kockázata azokban az országokban, amelyekben dolgoznak, azoknál a szolgáltatásoknál, amelyeket nyújtanak és azon ügyfelekkel kapcsolatban, amelyek részére szolgáltatást nyújtanak. Ez a rész a pénzmosás elleni harc kockázatalapú megközelítésének kulcsfontosságú alapjait ismerteti kamarai tag könyvvizsgálók számára.

¹ A m
szem
tagsz
tag k
kézikönyve)

Nemzeti szabályok vs. globális standardok

A kamarai tag könyvvizsgálók által követendő megfelelőségi előírásoknak összhangban kell lenniük a nemzeti törvényekkel és szabályozásokkal. Sok ország a [Pénzügyi Akciócsoport](#) (FATF)* nevű nemzetközi szervezet által meghatározott globális standardokra alapozza a pénzmosás elleni előírásait.

Ez a sorozat a FATF standardokat alkalmazza kiindulópontként. Az Ön könyvvizsgálói szakmai szervezete tudja leginkább kompetens módon ismertetni a helyi előírások részleteit.

Ha a FATF standardokat nem is építették be a helyi törvénybe, a kamarai tag könyvvizsgálók számára akkor is a legjobb gyakorlatokat képviselik.

Mi a kockázatalapú megközelítés?

A kamarai tag könyvvizsgálóknak a pénzmosás kockázatának csökkentése érdekében kockázatalapú megközelítést kell alkalmazniuk. Ez azt jelenti, hogy a könyvvizsgálóknak azonosítaniuk kell a pénzmosás kockázatait, valamint fel kell mérniük és meg kell érteniük, majd hatékonyan mérsékelniük is kell azokat. Meg kell érteniük az ügyfél, a szolgáltatások és az érintett joghatóságok működését.

*Financial Action Task Force

Hogyan kell alkalmazni a kockázatalapú megközelítést?

A kockázatalapú megközelítés általános alapelve, hogy ahol magasabbak a kockázatok, ott fokozott intézkedéseket kell hozni azok kezelése és mérséklése érdekében. A végrehajtott megelőző intézkedések és ellenőrzések körét, mértékét, gyakoriságát és intenzitását a magasabb kockázatú eseteknél bővíteni, fokozni kell.

- 1. LÉPÉS** | Azonosítani kell a pénzmosás azon kulcsfontosságú kockázatait, amelyekkel az Ön vállalkozása szembesül az ügyfelei, a nyújtott szolgáltatásai és a munkájában érintett földrajzi helyek kapcsán.
- 2. LÉPÉS** | Az egyes azonosított kockázatokat aszerint kell értékelni, mennyire valószínű azok felmerülése, illetve milyen hatást válthatnak ki.
- 3. LÉPÉS** | Megfelelő folyamatok és kontrollok foganatosítása a kockázatok elfogadható szintre történő csökkentése érdekében. Gondoskodni kell arról, hogy a munkatársak részesüljenek a folyamatok alkalmazására irányuló képzésben.
- 4. LÉPÉS** | Az egyes ügyfélmegbízásoknál olyan hatékony ügyféltávilgítási eljárásokat kell alkalmazni, amelyek arányosak az azonosított kockázat szintjével. Lehet, hogy a magasabb kockázatúnak ítélt ügyfélmegbízásoknál fokozott átvilágításra lesz szükség.

A KOCKÁZATOK MEGÉRTÉSE

A kamarai tag könyvvizsgálóknak három fő kockázati területet kell ismerniük új üzleti kapcsolatok létrehozásakor vagy egyéb ügyfélszolgáltatások nyújtásakor:

- Földrajz
- Ügyfél
- Szolgáltatás

FÖLDRAJZI KOCKÁZAT

A földrajzi kockázat az a fokozott kockázat, amelyet egy adott joghatóság képvisel a pénzmosás kapcsán. Többek között a következő tényezőket kell mérlegelni:

- a korrupció érzékelt szintje;
- bűnözői tevékenység, valamint
- a pénzmosás elleni rendszer hatékonysága az adott országban.

A kamarai tag könyvvizsgálóknak hasznosítaniuk kell a nyilvánosan rendelkezésre álló információkat (pl. a civil társadalmi szervezetek által közzétett információkat vagy a FATF kölcsönös értékelési áttekintéseit) egy adott ország pénzmosási kockázata szintjének felmérésénél.

Önnek fel kell tennie a kérdést: *Ügyfeleinket olyan országokban alapították, amelyek közismerten a pénzmosást végzők célpontjai?*

ÜGYFÉLKOCKÁZAT

Az ügyféلكockázat az ügyfél által támasztott átfogó pénzmosási kockázat.

Az ügyfél kockázati profilja befolyásolhatja a kapcsolt feleknél, például az ügyfél tényleges tulajdonosainál végrehajtandó ellenőrzések mértékét.

Az ügyfél túlzott titkolózása és szükségtelenül összetett tulajdonosi struktúrája magasabb kockázatot jelezhet, mivel a tulajdonost és az ellenőrzést álcázó társasági struktúrák különösen vonzóak a pénzmosásban részt vevő felek számára.

Fokozott átvilágítást igényelhet az az ügyfél, akinek vállalkozása magas pénzmosási kockázattal működő szektorban tevékenykedik.

Fokozott átvilágításra lehet szükség, ha egy ügyfelet vagy az ügyfél tényleges tulajdonosát politikai közszereplőként azonosítják.

Önnek fel kell tennie a kérdést: *Rendelkeznek az ügyfél vagy annak tényleges tulajdonosai olyan jellemzőkkel, amelyeknek a pénzmosást végzők közismerten gyakran hasznát veszik?*

➤ Ki a tényleges tulajdonos?

A tényleges tulajdonos kifejezés és az olyan hasonló fogalmak, mint az irányító személyek, különböző joghatóságokban eltérő jogi meghatározással bírnak. A tényleges tulajdonos az a személy, aki egy gazdálkodóban tulajdonosi részesedéssel vagy egyéb módon tényleges irányítást gyakorol. További információkért lásd: [A tényleges tulajdonos transzparenciájának megközelítése: globális keretelvek és vélemények a könyvvizsgálói szakmából](#)²

SZOLGÁLTATÁSI KOCKÁZAT

A szolgáltatási kockázat annak kockázata, hogy bizonyos termékeket vagy szolgáltatásokat nagyobb valószínűséggel használnak fel pénzmosásra.

A kamarai tag könyvvizsgálónak mérlegelnie kell további ellenőrzések végrehajtását a pénzmosásnak fokozottan kitett termékek vagy szolgáltatások esetében, vagy ha komoly kockázata áll fenn annak, hogy maga a kamarai tag könyvvizsgáló pénzmosás bűncselekményét követheti el.

Mielőtt a kamarai tag könyvvizsgáló a meglévő termékei és szolgáltatásai körétől jelentősen eltérő szolgáltatásra tenne ajánlatot, fel kell mérnie a kapcsolódó pénzmosási kockázatokat és minden új vagy fokozott kockázatra megfelelően kell reagálnia.

Önnek fel kell tennie a kérdést: *Rendelkeznek termékeink vagy szolgáltatásaink olyan jellemzőkkel, amelyeknek a pénzmosást végzők közismerten gyakran hasznát veszik? Magasabb pénzmosási kockázatot hordoz magában azoknak a megbízásoknak a jellege*

TOVÁBBI SEGÉDANYAGOK

Általános pénzmosás elleni iránymutatásért lásd a Pénzügyi Akciócsoport (FATF) * „*Iránymutatás a kockázatalapú megközelítéshez a könyvvizsgálói szakma részére*” c. kiadványát**. Etikai vonatkozású kérdésekben lásd az IESBA Etikai Kódexet. Részletes helyi információkért, beleértve a vonatkozó szabályozói előírásokat is, forduljon könyvvizsgálói szakmai szervezetéhez.

*Financial Action Task Force

**<https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/RBA-Accounting-Profession.pdf>

² Letölthető innen: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/contributing-global-economy/discussion/approaches-beneficial-ownership-transparency-global-framework-and-views-accountancy-profession>

Az International Federation of Accountants (IFAC) által 2020 októberében angol nyelven kiadott, jelen „*Pénzmosás elleni irányelvek: Alapvetések: 2. rész - Kockázatalapú megközelítés*” szakmai anyagot a Magyar Könyvvizsgálói Kamara fordította magyarra 2021. áprilisában és annak reprodukálása az IFAC engedélyével történt. Minden IFAC kiadvány jóváhagyott szövege az IFAC által angol nyelven kiadott szöveg. Az IFAC nem vállal felelősséget a fordítás pontosságáért és teljességéért, valamint az olyan lépésekért, amelyekre annak eredményeképpen kerülhet sor.

„*Pénzmosás elleni irányelvek: Alapvetések: 2. rész - Kockázatalapú megközelítés*” szakmai anyag angol nyelvű szövege © 2020 International Federation of Accountants (IFAC). Minden jog fenntartva.

„*Pénzmosás elleni irányelvek: Alapvetések: 2. rész: Kockázatalapú megközelítés*” szakmai anyag magyar nyelvű szövege © 2021 International Federation of Accountants (IFAC). Minden jog fenntartva.

Eredeti cím: *Anti_Money Laundering, The Basics: Instalment 2 – A Risk-Based Approach (October 2020)*

A jelen dokumentum sokszorosítására, tárolására, átadására vagy más hasonló felhasználására vonatkozó engedély a következő címen kérhető: Permissions@ifac.org